

Poselství Jana Pavla II. k XIV. světovému dni mládeže*

Ve Vatikánu, dne 6. ledna 1999,

„OTEC VÁS MILUJE.“ (SRV. JAN 16,27)

Drazí mladí přátelé!

1. S vyhlídkou na již se blížící Jubileum, nabývá rok 1999 funkce „rozšířit duchovních obzorů věřících podle Kristovy míry: míry „nebeského Otce“, který ho poslal a k němuž se vrátil (*Tertio millennio adveniente*, 49). Není totiž možno slavit Krista a jeho Jubileum, aniž bychom se obraceli s ním k Bohu, jeho Otci i našemu Otci (srv. Jan 20,17). I Duch svatý odkazuje k Otci i Ježíšovi; jestliže nás Duch učí říkat: „Ježíš je Pán,“ (srv. 1 Kor 12,3) pak proto, aby nás učinil schopnými hovořit s Bohem a nazývat ho: „Abba, Otče!“ (srv. Gal 4,6)

Vybízím vás tedy spolu s celou církví, abyste se obraceli k Bohu Otci a s vděčností a úžasem naslouchali překvapivému zjevení Ježíše: „Otec vás miluje!“ (srv. Jan 16,27) Tato slova vám svěťují jako téma XIV. světového dne mládeže. Drazí mladí přátelé, přijměte lásku, kterou vám Bůh dává jako první (srv. 1 Jan 4,19). Zůstaňte zakotveni v této jistotě, která jediná je s to dát smysl, sílu a radost životu; jeho láska se od vás nikdy nevzdálí, jeho smlouva pokoje s vámi nikdy neselže (srv. Iz 54,10). On vryl vaše jméno do svých dlaní (srv. Iz 49,16).

2. V srdci člověka existuje hluboká, i když ne vždy vědomá a jasná touha, kterou sv. Ignác z Antiochie vyjádřil takto: „Živá voda šumí ve mně a říká mi v nitru: přijď k Otci“ (*Ad Romanos*, 7). „Pane, ukaž mi svou slávu,“ prosí Mojžíš na hoře (Ex 33,18). „Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl.“ (Jan 1,18). Stačí člověku tedy znát Syna, aby znal Otce? Filip se nedá snadno přesvědčit: „Ukaž nám Otce,“ žádá. Jeho naléhání nám přineslo odpověď, která překonává naše očekávání: „Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty mě neznáš? Kdo vidí mne, vidí Otce.“ (Jan 14,8-11)

Po vtělení existuje tvář jednoho člověka, v níž je možno vidět Boha: „Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec je ve mně,“ říká Ježíš nejen Filipovi, nýbrž všem, kdo uvěří. Od té doby, kdo přijímá Božího Syna, přijímá Toho, který ho poslal (srv. Jan 13,20). A naopak: „Kdo nenávidí mne, nenávidí i mého Otce.“ (Jan 15,23) Od té doby je možný nový vztah mezi Stvořitelem a tvorem, totiž vztah syna k vlastnímu Otci: učedníkům, kteří chtějí proniknout do tajemství Boha a prosí, aby je naučil modlit se, aby nacházeli posilu na cestě, Ježíš odpovídá tím, že je učí Otče náš, „souhrn celého evangelia“ (Tertullian, *De oratione*, 1). V něm je potvrzeno naše postavení synů (srv. Lk 11,1-4). „Z jedné strany nám totiž jednorozený Syn slovy této modlitby dává slova, jež dal Otec jemu: je učitelem naší modlitby. Na druhé straně vtělené Slovo zná ve svém lidském srdci potřeby svých bratří a sester a zjevuje nám je: je vzorem naší modlitby.“ (KKC, 2765)

Když nám Janovo evangelium předalo přímé svědectví o životě Božího Syna, ukazuje nám cestu, po níž máme jít, abychom poznali Otce. Oslovení „Otče“ je Ježíšovým tajemstvím, dechem, životem. Což není On jediným Synem, prvorozeným, milovaným, k němuž všechno směřuje, přítomným u Otce, ještě než vznikl svět, účastným jeho slávy? (Jan 17,5) Ježíš dostává od Otce moc nade vším (Jan 17,2), poselství,

kteří má hlásat (srv. 12,49), dílo, jež má vykonat (srv. 14,31). Nepatří mu ani sami jeho učedníci: dal mu je Otec (srv. 17,9), jenž mu svěřil úkol, aby je chránil před zlem, aby žádného neztratil (srv. 18,9).

V hodině, kdy měl přejít z tohoto světa k Otci, odhaluje duši Syna „velekněžská modlitba“: „A nyní ty, Otče, oslav mne svou slávou, kterou jsem měl u tebe, dříve než byl svět.“ (Jan 17,5) Jako nejvyšší a věčný kněz se Kristus staví do čela nesmírného zástupu vykoupených. Prvorozený z množství bratří uvádí do jediného ovčince zbloudilé stáde, aby byl „jeden ovčinec a jeden pastýř“ (Jan 10,16).

Díky jeho dílu je přenesen sám láskyplný vztah, jaký vládne v Nejsvětější Trojici, do vztahu Otce k vykoupenému lidstvu: Otec vás miluje! Jak by se dalo toto tajemství lásky pochopit bez působení Ducha, kterého vylil Otec na učedníky na Ježíšovu prosbu (srv. Jan 14,16). Vtělení věčného Slova v čase a zrození pro věčnost těch, kteří jsou k němu přivtělení skrze křest, by nebyly myslitelné bez oživujícího působení téhož Ducha.

3. „Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“ (Jan 3,16) Bůh miluje svět! A navzdory odmítání, jehož je schopen, bude milován až do konce. „Otec vás miluje“ od vždycky a navždy. To je neslýchaná novost „velmi prostá a ohromující zvěst, kterou církev dluží člověku“ (srv. *Christifideles laici*, 34). Kdyby nám Syn řekl jen toto jediné slovo, stačilo by to. „Jak velikou lásku nám Otec daroval: byli jsme nazváni Božími dětmi a jsme jimi.“ (1 Jan 3,1) Nejsme sirotci; láska je možná. Protože – vy to víte – člověk není s to milovat, není-li milován.

Ale jak hlásat tuto radostnou zvěst? Ježíš ukazuje způsob, jakým máme jednat: ochotně naslouchat Otci, aby nás On učil (Jan 6,45) a zachovávat přikázání (srv. Jan 14,23). Takové poznání Otce pak bude růst: „Dal jsem jim poznat tvé jméno a ještě dám poznat,“ a bude to dílo Ducha svatého, který uvádí do veškeré pravdy (srv. Jan 16,13).

V naší době má církev i svět více než kdy jindy zapotřebí „misionářů“, kteří dokážou hlásat tuto základní a útěšnou jistotu slovem i příkladem. Vy, dnešní mladí lidé i dospělí nového tisíciletí, dejte se „formovat“ v Ježíšově škole. Staňte se věrohodnými svědky Otcovy lásky v církvi a v různých prostředích, kde rozvíjíte svou každodenní činnost. Učiňte ji viditelnou v rozhodnutích a v postojích, ve způsobu, jak přijímáte osoby a jak se dáváte do jejich služeb, v plném respektování Boží vůle a jeho přikázání.

„Otec vás miluje.“ Tato úchvatná zvěst je ukládána do srdce věřícího, který jako učedník, jehož miloval Ježíš, sklání svou hlavu na Mistrovu hrud' a naslouchá jeho důvěrným sdělením: „Kdo mě miluje, toho bude milovat můj Otec a já ho budu milovat a dám se mu poznat,“ (Jan 14,21) protože „život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista“ (Jan 17,3).

Různé formy otcovství, s nimiž se setkáte na své cestě, jsou odleskem Otcovy lásky. Myslím zvláště na vaše rodiče, Boží spolupracovníky, když vám předávali život a pečovali o vás: ctěte je (srv. Ex 20,12) a buďte jim vděční! Myslím na kněze a jiné osoby, jež zasvětily život Pánu a jsou vám přáteli, svědky a učiteli života, „k vašemu prospěchu a k radosti vaší víry“ (srv. Flp 1,25). Myslím na ryzí vychovatele, kteří svou lidskostí, svou moudrostí a svou vírou významně přispívají k vašemu křesťanskému, a tedy plně lidskému růstu. Děkujte vždycky Pánu za každou z těchto zdatných osob, kteří jsou s vámi na cestách života.

4. Otec vás miluje! Jsou-li si věřící plně vědomi, jaké má Bůh v nich zalíbení, musí je to pobízet k tomu, „aby v plné věrnosti Kristu, Vykupiteli člověka, nastoupil na cestu autentického obrácení... Toto je vhodný kontext ke znovuobjevení a intenzivnímu slavení svátosti smíření v jejím nejhlubším významu (*Tertio millennio adveniente*, 50).

„Hřích je zneužití oné svobody, kterou Bůh dává stvořeným osobám, aby ho mohly milovat a aby se mohly milovat navzájem,“ (KKC 387) je to odmítnutí žít Boží život přijatý při křtu, dát se milovat opravdovou Láskou: člověk má totiž údělnou moc bránit Bohu v jeho vůli dávat veškeré dobro. Hřích, který vzniká ve svobodné lidské vůli (srv. Mk 7,20), je přestoupení pravé lásky; zraňuje přirozenost člověka a rozbíjí lidskou solidaritu tím, že se projevuje postoji, slovy a skutky nasycenými sobectvím (srv. KKC 1849-1850). A v nitru se svoboda otevírá i uzavírá lásce. To je stálé drama člověka, který často volí otroctví, podřizuje se obavám, rozmarům, scestným návykům, vytvářeje si idoly, které jej ovládají, ideologie, které otravují jeho lidství. Čteme v Janově evangeliu: „Každý, kdo hřeší, je otrokem hříchu.“ (Jan 8,34)

Ježíš říká všem: „Obrátte se a věřte evangeliu.“ (Mk 1,15) Na počátku každého ryzího obrácení je pohled Boha na hříšníka. Je to pohled, který se promění v hledání plné lásky, v obět až na kříž, ve vůli k odpuštění, které projevuje provinilci, jak si ho váží a jak je stále předmětem jeho lásky, odhaluje mu naopak nepořádek, do něhož je ponořen a vybízí ho, aby se rozhodl změnit život. To je případ Léviho (srv. Mk 2,13.17), Zachea (srv. Lk 19,1-10), cizoložnice (srv. Jan 8,1-11), lotra (srv. Lk 23.39.43) a samaritánky (srv. Jan 4 1-30). „Člověk nemůže žít bez lásky. Zůstává sám pro sebe nepochopitelnou bytostí, jeho život nemá smysl, není-li mu zjevena láska, nezakouší-li ji a nevezme ji za svou, jestliže se na ní živě nepodílí.“ (*Redemptor hominis*, 10) Když lidská bytost objevila a zakusila Boha milosrdenství a odpuštění, nemůže žít jinak, než stále se k němu obracet (srv. *Dives in misericordia*, 13).

„Jdi, a už nehřeš!“ (Jan 8,11) Odpuštění je dáno zdarma, nezaslouženě, ale člověk je vybízen, aby na ně odpověděl vážným úsilím o obnovu života. Bůh zná příliš dobře své tvory! Není mu utajeno, že stále větší projevy jeho lásky nakonec vyvolají v hříšníkovi zhnusení nad hříchem. Proto Boží láska stále nabízí odpuštění.

Jak výmluvné je podobenství o marnotratném synovi! Od chvíle, kdy odejde z domu, otec žije v obavách: čeká, doufá, rozhlíží se po obzoru. Respektuje svobodu syna, ale trpí. A když se syn rozhodne k návratu, vidí ho zdaleka a jde mu vstříc, silně ho sevře do náruče a pln radosti přikazuje: „Dejte mu na ruku prsten – znamená úmluvy – Přineste ihned nejlepší oděv – symbol nového života – dejte mu obuv na nohy – symbol znovunabytí důstojnosti – hodujme a buďme veselí, protože tento můj syn byl mrtev a zase žije, ztratil se a je nalezen.“ (srv. Lk 15, 11-32)

5. Než Ježíš vystoupil k Otci, světil své církvi službu smíření (srv. Jan 20,23). Nestačí tedy jen vnitřní lítost, aby člověk dosáhl Božího odpuštění. Smíření s ním lze dosáhnout skrze smíření s církevním společenstvím. Kvůli tomuto uznání viny prochází konkrétním svátostným úkonem před služebníkem církve, a to lítostí a vyznáním hříchů s předsevzetím vést nový život.

Současný člověk stále více ztrácí bohužel smysl pro to, co je hřích, tím méně se pak uchyluje k Božímu odpuštění: na tom závisí mnoho problémů a těžkostí naší doby. V tomto roce vás vybízím, abyste objevili krásu a bohatství milosti svátosti smíření tím, že znovu pozorně pročtete podobenství o marnotratném synu, kde není ani tak zdůrazňován hřích jako Boží něha a jeho milosrdenství. Naslouchajíc Slovu v postoji modlitby, kontempace, úžasu a jistoty, řekněte Bohu: „Potřebuji Tě, počítám s Tebou, abych existoval a abych žil. Jsi mocnější než můj hřích. Věřím, že máš moc nad mým životem, věřím, že jsi s to mě spasit, jaký jsem nyní. Vzpomeň si na mne. Odpusť mi!“

Zahleďte se do svého nitra. Spíše než proti nějakému zákonu nebo mravní normě je hřích proti Bohu (srv. Žl 51,6), proti bratřím a proti vám samým. Postavte se před Krista, jediného Syna Otce a vzor pro všechny bratry. Jen on nám zjevuje, čím máme být vůči Otci, vůči bližnímu, vůči společnosti, abychom žili v pokoji se sebou. Zjevuje nám to skrze evangelium, které vytváří s Ježíšem Kristem jednu jedinou věc. Věrnost vůči jednomu je věrností vůči druhému.

Přistupujte s důvěrou ke svátosti smíření: vyznáním hříchů ukážete, že chcete uznat nevěrnost a skončit s ní, dosvědčíte, že potřebujete obrácení a smíření, abyste opět našli uklidňující a plodný stav Božích dětí v Ježíši Kristu; vyjádříte solidaritu vůči bratřím, kteří také byli postiženi hříchem (srv. *KKC* 1445).

6. „Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. To je největší a první přikázání. Druhé je mu podobné: Miluj svého bližního, jako sám sebe. Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i proroci“ (Mt 22,37-40). Ježíš neříká, že druhé přikázání je totožné s prvním, nýbrž že je mu „podobné“. Obě přikázání se tedy nedají zaměňovat, jako kdyby se dalo automaticky splnit přikázání lásky k Bohu zachováváním přikázání o lásce k bližnímu a naopak. Mají svou vlastní platnost a je nutno je obě zachovávat. Ježíš však přidružuje jedno ke druhému, aby všem objasnil, že jsou mezi sebou úzce spojeny: není možno zachovávat jedno, aniž by člověk prakticky neplnil druhé. „Jejich neoddělitelnou jednotu dosvědčuje Ježíš slovy i životem: jeho poslání vyvrcholí na kříži, který vykupuje a je znamením jeho neoddělitelné lásky k Otci a k lidstvu.“ (*Veritatis splendor*, 14)

Aby člověk zjistil, zda opravdu miluje Boha, je třeba ověřit, zda opravdu miluje bližního. A chce-li se vyzkoušet kvalita lásky k bližnímu, je nutno se ptát, zda člověk opravdu miluje Boha. Protože „kdo

nemiluje bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí,“ (1 Jan 4,20) a „podle toho poznáme, že milujeme Boží děti, když milujeme Boha a jeho přikázání zachováváme“ (1 Jan 5,2).

V apoštolském listě *Tertio millenio adveniente* jsem vybídl křesťany, aby „rozhodněji zdůraznili přednostní zaměření církve na chudé a odsunuté na okraj společnosti“.

Jde o přednostní zaměření, ne však výlučné. Ježíš nás vybízí, abychom milovali chudé, protože jim je třeba věnovat zvláštní pozornost pro jejich zranitelnost. Je známo, že je jich stále dost i v takzvaných bohatých zemích, navzdory tomu, že dobra tohoto světa jsou určena pro všechny. Každá situace chudoby se dovolává křesťanské lásky každého. Ta se však má stát i sociální a politickou angažovaností, protože problém chudoby ve světě závisí na konkrétních podmínkách, které musí změnit muži a ženy dobré vůle, budovatelé civilizace lásky. „Struktury hříchu“ mohou být přemoženy jen spoluprací všech v ochotě „zadat si kvůli druhému, než ho vykořisťovat, sloužit mu než ho utlačovat.“ (srv. *Sollicitudo rei socialis*, 38)

Milí mladí přátelé, zvláště vás vyzývám, abyste vyvinuli konkrétní iniciativy solidarity a sdílení se o vše s nejhudšími a byli jim nablízku. Velkodušně se účastněte nějakého projektu, který vidí jiné vaše vrstevníky angažované v gestech bratrství a solidarity; bude to způsob, jak „vrátit“ Pánu v osobě chudých aspoň něco z toho, co On dal vám, šťastnějším. A bude to moci být i bezprostřední viditelný výraz základního rozhodnutí: totiž rozhodně zaměřit svůj život k Bohu a bratřím.

7. Maria shrnuje ve své osobě celé tajemství církve, je „vyvolenou dcerou Otce“ (*Tertio millenio adveniente*, 54), která svobodně přijala Boží dar a odpověděla s ochotou. „Dcera“ Otce si zasloužila stát se Matkou Syna: „Ať se mi stane podle Tvého slova.“ (Lk 1,38) Je Matkou Boží, protože je dokonale dcerou Otce.

V jejím srdci není jiná touha, než aby podporovala křesťany v úsilí žít jako Boží děti. Jako nejněžnější matka je neustále vede k Ježíšovi, aby ho následovali a naučili se pěstovat svůj vztah k nebeskému Otcovi. Jako na svatbě v Káni Galilejské je vyzývá, aby udělali, co jim Syn řekne (srv. Jan 2,5), neboť ví, že toto je cesta, po níž se přichází do domu „milosrdného Otce“ (srv. 2 Kor 1,3).

XIV. světový den mládeže, který se tento rok bude konat v místních církvích, je posledním velkým setkáním před velkým shromážděním Jubilea. Nabývá tedy zvláštní význam v přípravě na Svatý rok 2000. Modlím se, aby se stal pro každého z vás příležitostí k novému setkání s Pánem života a s jeho církví.

Marii svěřuji vaši cestu a prosím ji, aby připravovala vaše srdce na přijetí milosti Otce, abyste se stali svědky jeho lásky.

S těmito city vám přeji rok bohatý na víru a evangelijní úsilí a všem vám žehnám.

*Ve Vatikánu, dne 6. ledna 1999,
o slavnosti Zjevení Páně.*

Jan Pavel II.

* XIV. SDM se bude slavit 28. března 1999, na Květnou neděli, jen na diecézní úrovni.